

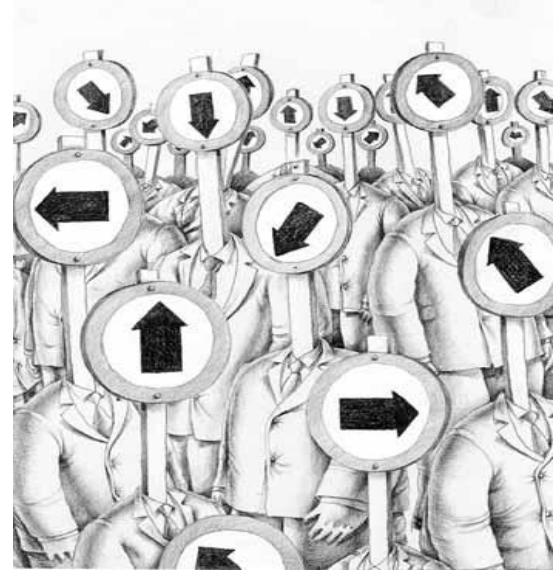
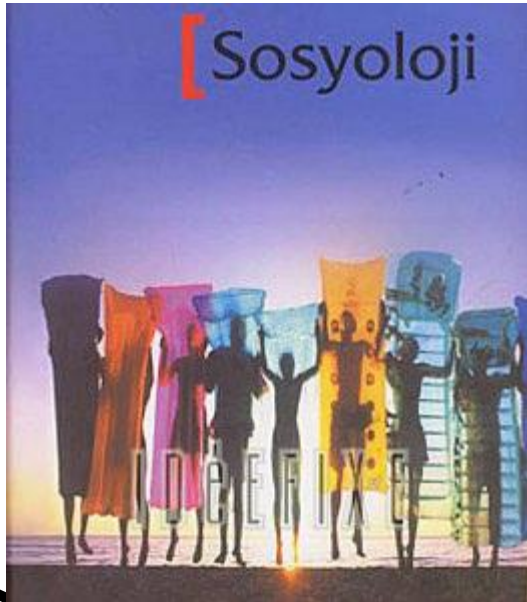
SOSYOLOJİ (TOPLUM BİLİMİ)

1.Ünite: SOSYOLOJİYE GİRİŞ

A) Sosyolojinin Özellikleri ve Diğer Bilimlerle İlişkisi

SOSYOLOJİ NER

Sosyoloji (Toplum Bilimi)

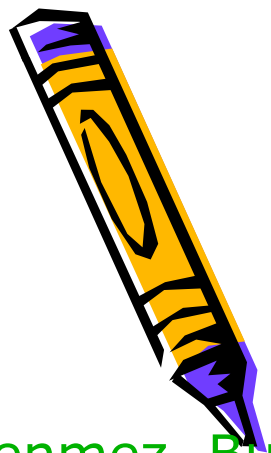
Toplumsal grupları, örgütlenmeleri, kurumları, kurumlar arası ilişkileri, toplumsal yapıda meydana gelen değişim ve gelişim süreçlerini, toplumsal olay ve olguları bilimsel yöntem ve araştırma teknikleri kullanarak inceleyen ve bilimsel sonuçlara ulaşan bir sosyal bilimdir.

Sosyoloji hem somut toplumsal sorunlar üzerinde çalışan hem de genel teorik araştırma ve kavramlaştırmalar yapan bir bilimdir.

Sosyolojinin konusu Toplum ve Toplumsal Olaylardır.

Sosyolojinin Özellikleri:

- Toplum içerisinde olanı inceler; olması gerekenle ilgilenmez. Bu nedenle, kural koyan (normatif) bir alan değildir.
- Olayları neden-sonuç bağıyla birlikte inceler.
- Toplumu bireylere göre değil, bir bütün olarak değerlendirir.
- Kendine özgü araştırma yöntemleri vardır. Deney yapmaz.

Sosyolojinin Diğer Bilimlerle İlişkisi

1- Sosyoloji – Tarih:

Tarih, geçmiş zamanda yaşayan insan topluluklarının etkinliklerini yer ve zaman bildirerek neden-sonuç ilişkisi içinde anlatan bilim dalıdır. **Her sosyolog (ya da toplumu sosyolojik açıdan değerlendirmek isteyen kimse)** incelediği konunun tarihsel gelişimi bilmek zorundadır.

Tarih de belirli bir toplumsal olayın ortaya çıkışını tanımlayabilmek için bu tür olayların ortaya çıkış nedenlerini (**bu nedenleri sosyoloji ortaya koyar**) genel olarak bilmek zorundadır.

Sosyolojinin Diğer Bilimlerle İlişkisi

2- Sosyoloji - Psikoloji:

Psikoloji toplumun birey üzerindeki etkilerini hesaba katmadan doğru bilgi elde edemez.

Sosyoloji de bireyi dikkate almazsa toplumsal ilişkileri açıklama da yetersiz kalır. (Psikoloji ve sosyoloji arasındaki ilişkiden dolayı **sosyal psikoloji** dalı doğmuştur).

Sosyolojinin Diğer Bilimlerle İlişkisi

3- Sosyoloji - Antropoloji:

Antropoloji: İnsanın kökenini, biyolojik özelliklerini, gelişim sürecini, ilkel toplulukları ve kültürlerini inceleyen bir bilimdir.

Özellikle kültürel antropoloji farklı kültürler arasındaki benzerlikleri, farklılıkları ve bu kültürlerin değişimlerini ele alır.

Sosyoloji günümüz toplumlarının kültürlerini açıklamaya çalışırken kültürü ve kültür tarihini ele almak zorundadır. Antropoloji de araştırmalarda genel olarak toplumsal olayların nedenlerini bilmek zorundadır.

Sosyolojinin Diğer Bilimlerle İlişkisi

4- Sosyoloji - Hukuk:

Sosyoloji, toplumsal ilişkilerin nasıl olduğu, hukuk ise nasıl olması gerektiği ile ilgilenir.

Sosyoloji ile toplumsal ilişkileri düzenleyen hukuk arasında güçlü bir ilişki vardır. Bu durum, **hukuk sosyolojisi** adı verilen dalın ortaya çıkmasına neden olmuştur.

(Hukuk toplum yaşamını, ilişkilerini düzenlemek için yasalar koyarken o toplumun gelenek-görenek, örf ve adetlerini bilmek, o toplumdaki toplumsal değerlere göre kanaat oluşturmak zorundadır. İşte tüm bu ilişkileri ortaya koyan bilim ise sosyolojidir. Sosyoloji de toplumsal olanı açıklarken o toplumun yazılı ve sözlü hukuk kurallarını bilmek zorundadır.)

Sosyolojinin Diğer Bilimlerle İlişkisi

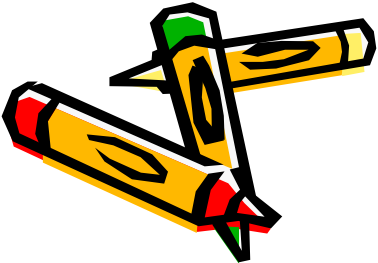
5- Sosyoloji - Ekonomi:

Ekonomi sınırsız olan insan ihtiyaçları ile sınırlı kaynaklar arasında denge kurmaya çalışan, insanların ekonomik davranışlarını inceleyen bilimdir.

Ekonomik olaylar aynı zamanda toplumsaldır. Bu nedenle ekonomi, sosyolojinin ortaya koyduğu sonuçlardan yararlanır. Sosyoloji de ekonominin ortaya koyduğu sonuçları göz önüne almak zorundadır.

Toplumsal sorunların en önemli nedenlerin başında ekonomik nedenler gelir. Bu nedenle sosyoloji ekonomi arasında güçlü bir ilişki vardır.

Sosyolojinin Diğer Bilimlerle İlişkisi

6- Sosyoloji—Siyaset :

Siyaset bilimi, devletin ve diğer siyasal kurumların amaçlarını, işlevlerini, iktidar olgusunu, yönetimin işleyişini inceler.

Sosyoloji ise siyasetin toplumsal yaşamdaki etkinleri ortaya koyar ve toplumsal ilişkilerden doğan siyasi sorunları belirlemeye çalışır.

Günümüzde siyaset-sosyoloji ilişkisinden doğan bir bilim dalı **siyaset sosyolojisi** ortaya çıkmıştır.

Sosyolojinin Diğer Bilimlerle İlişkisi

7- Sosyoloji—Coğrafya:

Coğrafya; yeryüzünü fiziksel, ekonomik, siyasal, demografik (nüfus bilimsel) inceleyen bilimdir.

Toplumsal yaşam coğrafi koşullardan etkilendiği gibi toplumda doğal çevreyi etkiler.

Sosyoloji coğrafyanın toplumsal yaşama etkilerini belirlemek için coğrafyanın bulgularından yararlanır. Aynı şekilde coğrafya da toplumun çevre üzerindeki etkilerini kavrayabilmek için sosyolojiden yararlanır.

Çevre Kirliliği

Örneğin çevre kirliliği insanların sebep olduğu önemli bir toplumsal sorundur.

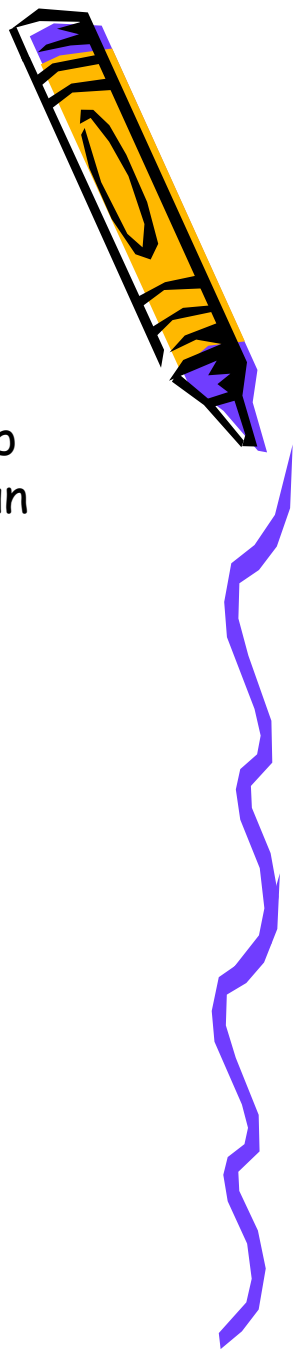
Çevre Kirliliği

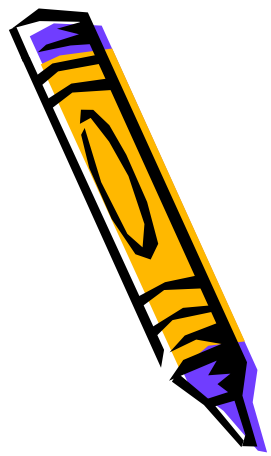
Çevre Kirliliği

Sosyoloji çevre kirliliğine neden olan toplumsal sorunları belirleyip gündeme taşırken Siyaset Kurumunu, Yerel Yönetimleri de sorunun çözümü için uyarır.

Bunu yapmak için de coğrafyanın bulgularından yararlanır.

Toplumsal Olay

Toplumsal Olgu

Toplumsal Olay

Toplumsal yaşamda toplumsal ilişkiler sonucunda ortaya çıkan tek tek değişmelerdir.

Her toplumsal olayın belli bir yeri, zamanı ve faili vardır.

Diğer bir tanımla:

Toplumsal olay; insan ilişkilerinden doğan, başlama ve bitiş noktası belli, tek ve somut olan bir değişimi ve oluşumu ifade eder.

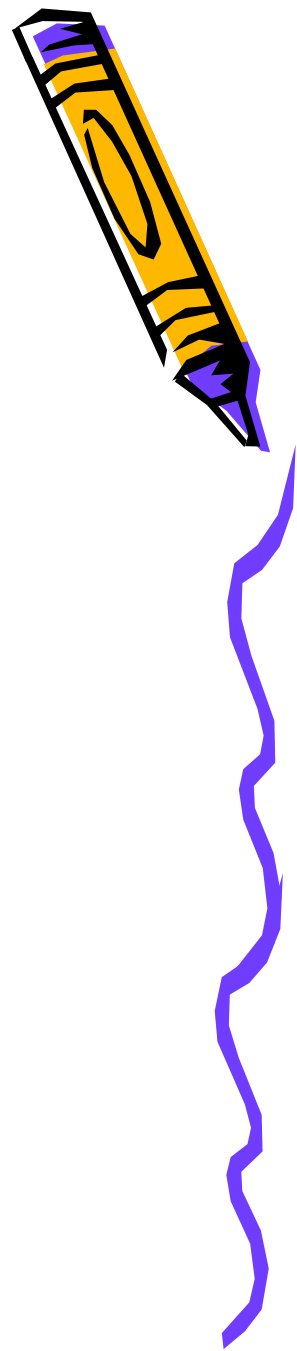
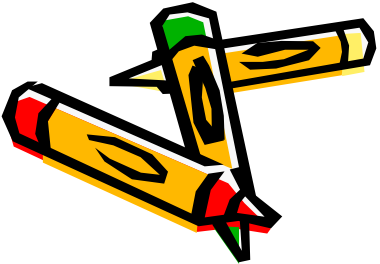

ÖRNEK;

İbrahim Tatlıses ile Ayşegül Hanımın Evlenmesi bir toplumsal olaydır.

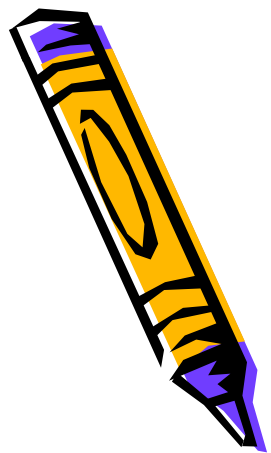
Çünkü iki kişinin belli bir yerde ve belli bir zaman da evlenmesi meydana gelmiş bir olaydır.

Toplumsal Olgu

Aynı türden olayların sürekliliğinden yola çıkarak elde edilen soyut bir kavramdır.

Belli bir yeri, zamanı ve yapanı yoktur. Her zaman ve her yerde olabilecek bir durumu ifade eder.

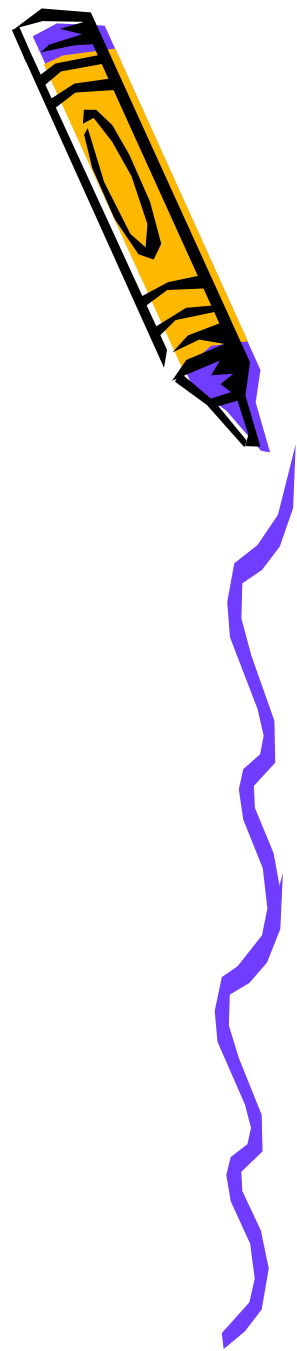

ÖRNEK;

EVLİLİK

Evlilik ise toplumsal bir olgudur. Çünkü iki kişinin evlenmesini değil Genel bir durumu ifade eder.

*** Sosyal Olayların Özellikleri:

- Sosyal olaylar toplu halde yaşayan insanlar arasında çıkar.
- Sosyal olaylar toplumdan topluma değişir
- Sosyal olaylar aynı toplum içinde zamanla değişir.
- Sosyal olaylar bireylere baskı yapar ve onları denetlerler.
- Sosyal olaylar sayılar ve istatistiklerle ifade edilebilirler.

ÖRNEKLER:

İki kişi arasında belli bir zaman ve yerde oluşan trafik kazası bir olay, trafik sorunu bir olgudur.

İki kişinin evlenmesi bir olay, evlilik bir olgudur.

Bir yerde insanların eğitim alması olay, eğitim bir olgudur.

Bir yerde birilerinin ticaret yapması bir olay, ekonomi bir olgudur

SOSYAL OLGU	SOSYAL OLAY
CİNAYET	ERHAN'IN CİNAYET İŞLEMESİ
EVLENME	ÜNSAL'IN BURCU İLE EVLENMESİ
BOŞANMA	OSMAN'IN GÜLESERDEN AYRILMASI
ÖLÜM	ÖZGE'NİN ÖLÜMÜ
GÖÇ	KAVİMLER GÖÇÜ
SAVAŞ	1. DÜNYA SAVAŞI
TRAFİK KAZASI	ANTALYA MEYDAN KAVŞAĞINDA AHMET'İN KAZA YAPMASI

